

DO OBYWATELI POMORZA!

10 lat mija od chwili, gdy za sprawiedliwym Boga wyrokiem, niezłomną wolą całego Narodu, a zasługą mężów, których imiona potomność we wdzięcznej na wieki zachowa pamięci, Polska skruszyła kajdany, Ojczyzna nasza stała się wolną wobec świata. Jeśli Naród polski na gwałty zaborców odpowiadał wysiłkiem, by pęta niewoli potargać i zerwać, jakże ma odpowiedzieć na wolność? wzmożeniem tej wolności i jej utwaleniem.

Nie ten, kto w swym zaścianku się zamknął, lecz komu świat cały nieodjętym jest dziedzictwem — ten jest prawdziwie wolny. A tem większej zażywa swobody, im jest silniejszy, im więcej posiada, im mniej jest na innych oglądać się zmuszony.

Jest na ziemskim globie dziedzina wspólna wszelkim ludom i narodom, dziedzina, na której się wolni spotykają z wolnymi, a ci co utrwalają bogactwa jednego narodu z temi, co przysparzają mocy innym, tą dziedzina są morza. Kogo na oceanach brak, ten jakby nie istniał wśród narodów.

Bóg dał nam skrawek morza skąpy. Ale duch narodu mocen jest, jeśli zdoła, rozszerzyć nasze dziedzictwo do wielkości poczucia swej siły i wolności. Nam przedewszystkiem, Pomorzanom, zlecił los troskę o to, by ten dar Boży, brzeg morski, nie został zaprzepaszczony. Naszym to przedewszystkiem obowiązkiem jest dbać, by morze polskie było wrotami do wolności i mocy Ojczyzny naszej najmilejszej.

Jakże tedy uczymy tę rocznicę skruszenia kajdan? Jaki dar uczynimy Ojczyźnie i sobie? Jak przyłożymy się do wzmożenia i utwalenia naszej wolności?

Dopomożemy Polsce do wyzyskania morza!

Inne dzielnice Ojczyzny naszej już tę daninę złożyły. Już budują korabie, które imię ich noszą. A my Pomorzanie, my, strażnicy morza, czyż mamy się dać ubiec? Czyż o nas ma być glucho? Czy ma brakować nas, gdy się bogactwo Polski tworzy?

Przenigdy!!!

Każdy z nas Pomorzan, w miarę sił, w miarę środków popieszy z darem. Zbudujemy Rzeczypospolitej okręt handlowy, który nazwiemy „P O M O R Z E”. Złożymy Ojczyźnie naszej w darze to, co jej zapewni siłę, co wzmoże jej potęgę, co rozszerzy i utwali jej wolność.

W ten sposób SPŁACIMY dla przyszłości Ojczyzny naszej to, cośmy Polsce winni.

Lecz nietylko moc i bogactwo stwierdzają potęgę narodu, nieśmiertelnym w Narodzie jest duch jego wiecznie żywy. On to sprawił, iż mimo dwukrotnej krzyżackiej niewoli Naród Polski tu na Pomorzu nie dał się zniweczyć najpotężniejszemu ze swych wrogów. Temu to wiecznie czujnemu Duchowi Narodu Polskiego winniśmy w Toruniu, w stolicy Pomorza, pomnik!

Będzie on świadczył wobec swoich i obcych, z pokolenia na pokolenie, że Pomorze było, jest i będzie po nieskończoność wieków polskie, jak słup żelazny Chrobrego będzie on świadczył, że tu, na Pomorzu jest rubież bacznej wymagająca czujności, będzie on wskazywał, że stąd właśnie, z tej prastarej polskiej ziemi, która w ogniu niewoli wykazała tyle hartu niezłomnego, rozpocznie się budowa Nowej Polski, której granice wyznaczy nie kto inny, jeno właśnie Duch Polski, jego poczucie potęgi i świadomość postanowienia i pomazaństwa Bożego wśród narodów.

Wojewódzki Komitet Obchodu Dziesięciolecia Niepodległości Polski w Toruniu

Protektorowie:

JWP. Wojewoda Pomorski Wiktor Lamot i J. E. X. biskup chełmiński Dr. Stanisław Okoniewski.

Prezydjum:

Prezes: Dr. Józef Wybicki. Wiceprezesowie: Gen. Berbecki, gen. Skierski, Czarliński Janusz, Dr. Esden-Tempski.
Sekretarze: X. Żynda, del. Zw. Mł. Kat. i dyr. Zaleski. Skarbnik: dyr. Junk. Członkowie: Marchlewski, poseł Malinowski, Goga, kurator Szwemin.